

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRRTNI VESTNIK“
izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. junija 1928.

Št. 11.

Obrtnik in politika.

Politika je v vsem javnem življenju odločujoč faktor in za stanovske organizacije važno vprašanje, katerega je treba ravno v interesu stanu samega rešiti. Uspešno delovanje stanovskih organizacij je v marsičem odvisno ravno od političnih faktorjev.

Zveza obrtnih zadrug je na svojem rednem letnem občnem zboru, ki se je vršil 20. maja t. l., razpravljala glede odnošajev obrtnika do politike in je občni zbor po tozadavnem referatu soglasno sprejel resolucijo, ki jo bo zveza predložila vsem političnim strankam, vsem slovenskim narodnim poslancem in parlamentarnim klubom.

Ker je postalo vprašanje odnošajev obrtnika do politike načelnega pomena, objavljamo v naslednjem referat in resolucijo:

«Čudno se bo morda marsikomu zdelo, da nadenjamo to vprašanje, ki je v vrstah stanovsko zavednega obrtništva toli osovraženo. Realno življenje pa nas uči, da je baš politika ona, okoli katere se vrtili ne le vse javno, temveč tudi vse gospodarsko življenje.

Politika je, v pravem pomenu besede vzeta, gonilna sila, ki naganja k vsestranski delavnosti in napredku, strankarska politika pa, ki se je pri nas tako globoko zajedla v življenje našega gospodarja, je oni črv, ki razsuje vsako gospodarsko stremljenje.

Če hočemo točno označiti smer, v kateri se suče naše javno življenje, tedaj rečemo, da se vrši v naši državi že deset let plemenska borba in režimska politika.

Zaman iščemo velikopoteznih gospodarskih akcij! Medtem ko vsa srednja Evropa mrzlično napreduje, ko že vstaja gospodarsko obnovljena Nemčija, ko hiti nemško, češkoslovaško, avstrijsko gospodarstvo preko meja republik, vodimo pri nas borbo za nadvlado. In baš nas, ki imamo neprecenljivo prirodno bogastvo in vse predpogoje za ugoden gospodarski razvoj, pozna svet ne po naši delavnosti, temveč po naših medsebojnih borbah, po našem sistematičnem zapravljanju narodnega premoženja.

Naše gospodarstvo nad tem propada in ni zadnji obrtnik, ki predobro čuti, da se ga siloma proletarizira, da se ga ne smatra za važen gospodarski faktor, temveč za stan, na katerega ruševinah naj bi po mnenju naših najodličnejših faktorjev rastla industrija. Merodajni faktorji nas smatrajo za stan, ki je obsojen na pogin. V ugonabljanju obrta so naši merodajni krogi velikopotezni!

Vsak že viha nos nad obrtnikom, češ, kaj pa ta hoče; pa kako ga ne bi, ko je obrtnik premajhen celo strankam, ki ga sicer tako rade izrabljajo, kadar je treba ščititi hrbet profesionalnim politikom.

Ali ste že kdaj čuli, da se je kak narodni poslanec ali da se je kakšna politična stranka resno zavzela za odpravo ali omejitev šušmarstva? Gospodarski krogi protestirajo proti davku na poslovni promet. Vlada pa ga zastavlja Angležem za posojilo. Vlada in parlament ne slišita protestov gospodarskih krogov. Državne dobave romajo v inozemstvo, domač producent pa naj išče potrdila, da je plačal davke in socialno zavarovanje, preden se mu izplača račun za javno dobavo.

Kdo se je resno zavzel za obrtno šolstvo? Obrtno šolstvo je v narodnem gospodarstvu tako važen faktor, da ga z vso upravičenostjo lahko uvrščamo med ostalo šolstvo. A vendar je deležno naše obrtno šolstvo mačehovske dotacije od strani državne uprave.

Naš čevljarški obrt se bori z veliko inozemsko konkurenco. Uvoz inozemskega blaga je ogromen, a kje so merodajni faktorji, da odgovorijo na obupne glasove naših čevljarških mojstrov?

Obrtnik se bori s težkimi davčnimi bremenmi. Ni dovolj, da plačuje prekomerne tekoče davke, plačevati mora tudi davčne zaostanke, ki v zvezi s tekočimi davki naravnost upropaščajo obrtnika. Naše zahteve po odpisu davčnih zaostankov so natelele povsod na gluha ušesa.

Tako se vrsti pred nami dolga vrsta akcij, ki so se razbile ob nerazumevanju naših teženj in ob brezbriznosti poklicanih faktorjev.

Žalostno je dejstvo, da slovensko obrtništvo ni našlo doslej zaščite v državni upravi, še žalostnejše pa, da tudi slovenske politične stranke niso bile zagovornice obrtniških interesov.

Tudi vsa naša komunalna politika sloni na strankarstvu. Obrtnik, ki mnogo prispeva k občinskim davščinam, je v občini zapostavljen. Zdrava komunalna politika pa sloni na solidnem gospodarstvu. Občinsko gospodarstvo mora biti v rokah gospodarskih krogov, ki bodo že sami po sebi ščitili predvsem gospodarske interese občine.

Gospodarska kriza danes ni več posledica vojne, temveč posledica zavožene, strankarsko vodene gospodarske politike. Kako potem obrtnik ne bi bil zainteresiran na politiki, ki je dejansko vzrok vsej mizeriji, v kateri se ves narod nahaja!

Naše politično časopisje polni dnevno po več strani z napadi na politične nasprotnike in razvema politične strasti. Kako borni, maloštevilni pa so stolpci o našem gospodarstvu, gospodarskih problemih in kako zapostavljena so poročila o gospodarskih zborovanjih! Majhen slovenski narod se kosa v političnih napadih in v strankarstvu ugonablja svoje moči. Režimski, narodnostni in verski boji prevladujejo.

Obrtnik mora ven v javnost! 25.000 volilnih kroglic je v njegovih rokah in vreden je, da se ga uvažuje.

Leglo gospodarske krize je v nezdravih, s strankarstvom zastrupljenih razmer. Med drugimi gospodarskimi krogi je tudi obrtnik poklican, da sodeluje na ozdravljenju teh razmer in današnja skupščina naj izreče odločno žalitev po depolitizaciji gospodarstva in njegovih ustanov ter sklene sledečo resolucijo:

1.) Obrtništvo ugotavlja, da so gospodarski interesi države in naroda popolnoma podrejeni interesom političnih strank. Politične stranke in narodni zastopniki ne posvečajo važnim gospodarskim vprašanjem dovolj pažnje in črpajo svoje moči v strankarskih bojih.

Obrtništvo ugotavlja, da se nobena politična stranka ni resno in z vso močjo zavzela proti razpaslemu neupravičenemu izvrševanju obrta, ki ogroža existenco z davki preobloženega obrtnika.

Ugotavlja, da so vsa prizadevanja obrtništva po odpravi državnih delavnic in celo delavnic v kaznilnicah ostala brezuspešna.

Ugotavlja, da zahteva obrtništva po ureditvi državnih dobav še vedno ni rešena in se oddajo velike dobave v inozemstvo. Od inozemskega dobavitelja se ne zahteva potrdil o vplačanih davkih, medtem ko se od domačega obrtnika za izplačilo računov za javne dobave zahtevajo kolkovana potrdila o plačanih davkih in delavskem zavarovanju.

Ugotavlja, da slovenske politične stranke ne posvečajo osnutku novega obrtnega zakona dovolj pažnje.

Ugotavlja, da niso uspele akcije za odpis davčnih zaostankov.

Ugotavlja, da kljub zahtevam slovenskega obrtništva do danes ni rešeno vprašanje vzdrževanja obrtnonadaljevalnega šolstva.

Ugotavlja, da se nobena politična stranka ni resno zavzela za vedno bolj propadajoči čevljarški obrt in proti inozemski konkurenci v tem obrtu.

Ugotavlja končno, da nobena politična stranka ne goji vezi s po obrtnem redu ustanovljenimi organizacijami ter da poslanski klubi ne odgovarjajo na predstavitve organizacij.

Obrtništvo kot volilec in državljan zahteva, da politične stranke uvažujejo njegove težnje in zahteve.

2.) Obrtništvo odločno obsoja ustanavljanje obrtniških politično opredeljenih organizacij in političnim strankam odločno odsvetuje vsako vmešavanje v obrtniške stanovske organizacije.

3.) Obrtništvo obsoja brutalne napade političnih strank na politične nasprotnike. Uvažujejo naj, da preživlja narod hudo krizo, da je treba treznega in složnega dela, zaradi česar naj do skrajnosti omejijo medsebojne borbe.

4.) Politično časopisje naj se do najpotrebnejšega omeji v strankarskih borbah in predstavlja naj res javno kontrolo; časopisje naj posveča vso pažnjo gospodarskemu pokretu, našemu obrtu, trgovini, industriji, in ga podpira.

5.) Obrtništvo apelira na politične stranke, da z vso resnostjo pristopijo k reševanju gospodarskih vprašanj.

6.) Če bi pa tudi ta apel ostal brezuspešen, bo celokupno stanovskozavedno obrtništvo primorano pokreniti akcijo za enotno politično preorijentacijo.

Proti davku na poslovni promet.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svojem rednem letnem občnem zboru dne 20. maja t. l. razpravljala tudi o davku na poslovni promet in je v resoluciji, ki jo je občni zbor soglasno sprejel, ugotovila, da je davek na poslovni promet skrajno krivično davčno breme.

Slovensko obrtništvo se pridružuje ostrim protestom gospodarskih krogov na Hrvaškem in v Srbiji proti temu davku in odločno zahteva, da se davek na poslovni promet ukine.

Sklepi občnega zbora obrtniške „Samopomoči“ Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Na občnem zboru obrtniške «Samopomoči», ki se je vršil 20. maja t. l., se je izvolil nov odbor, katerega navajamo na koncu, in izvršila reorganizacija društva glede plačevanja posmrtnin, sprejemanja novih članov in podeljevanja podpor, kar v sledečem pojasnjujemo:

1. Članstvo.

Član «Samopomoči» lahko postane vsak obrtnik ali obrtnica, pomočniki, njih zakonski drugi, vdove in sirote po obrtnikih ter uslužbenci zadrug.

Tudi otroke se lahko zavaruje proti polovični pristojbini in polovični podpori od 4. leta naprej kot izredne člane do 21. leta. Starši pa otroke lahko tudi takoj kot redne člane prijavi ali jih kasneje po prijavi iz izrednih v redne člane izpremenijo.

Za otroke se smatrajo: zakonski, nezakonski, pozakonjeni in osvojeni otroci ter pastorki in rejenci.

Razen teh prijavi vsak član tudi lahko druge rodbinske člane, ki so z njimi v sorodstvu ali svaštvu in

žive z njimi v skupnem gospodarstvu ali pa so nanje gmotno navezani.

V «Samopomoč» se sprejemajo praviloma samo ne nad 45 let stare osebe.

Starejše — nikakor pa ne nad 55 let stare — osebe se sprejemajo le izjemoma, in sicer v primeru, če jim prej vstop iz kakih posebnih vzrokov ni bil omogočen. To velja n. pr. za rokodelce, kateri se iz drugih pokrajin preselijo v Slovenijo, za več kot 45 let stare novoročene žene in za starše ali sivoce, za katere je kak član «Samopomoči» šele sedaj postal dolžan skrbeti ali z njimi stopiti v skupno gospodinjstvo ali podobno.

Kdor se prijavi za pristop, postane član z dnem, ko ga odbor sprejme, toda z veljavnostjo od dne ko se je prijavil:

Važno: da ne bo nikakih pritožb, da se je kar naenkrat starost omejila itd., se sprejemajo člani še do 31. avgusta 1928. pod starimi pogoji, pristojbinami in pravicami, samo starost se omeji na 55 let. Do sedaj veljavni pogoji so: prvo vplačilo znaša do 45 let 45 Din, čez 45 let stari plačajo 60 Din in morajo predložiti tudi zdravniško spričevalo. Tudi je za čez 45 let stare predpisana enoletna karenca.

Po tem roku veljajo nove določbe.

2. Članske pristojbine.

a) Redni mesečni prispevki za posmrtnino.

Da se članstvu olajša plačevanje prispevkov in se zabrani nabiranje večjih vsot, posebno kadar so smrtni primeri zaporedoma v kratki dobi in se s tem naberejo večje vsote, bo od 1. junija 1928. naprej plačeval vsak član mesečno za dva smrtna primera, to je 10 Din.

Po dosedanjih številnih smrtnih primerih bi moral prav za prav plačevati vsak član mesečno za 3 smrtna primera. Ker pa upamo, da ne bodo smrtni primeri več tako pogosti, bomo poskusili samo z dvema in se na prvi potem po potrebi koncem leta obračun ter bi člani primanjkljaj nadoknadili.

Ako bodo pa ti prispevki zadostovali, potem seveda obračun odpade.

Članom, ki so na novo pristopili, se zaračunijo prispevki od 1. dne istega meseca, ko so se prijavili.

Mesečni prispevki se plačujejo v naprej redno vsak mesec najkasneje do 10. dne.

Če le mogoče, naj se plačujejo prispevki v naprej vsaj za tri mesece skupaj, s čimer se olajša delo in se zmanjšajo pristojbine čekovnega prometa.

b) Članarina.

Letna članarina kot prispevek k upravnim stroškom znaša za vsakega člana 20 Din in se plača vedno takoj po obnem zboru, na katerem se tudi določa.

c) Pristopnine.

Pristopnine znašajo:

do 30 let	30 Din,
od 30 do 35 let	50 Din,
od 35 do 40 let	100 Din,
od 40 do 45 let	200 Din.

Za izjemni sprejem nad 45 let, a največ 55 let starih članov znaša pristopnina: pri starosti 45 ali 46 let 300 Din, potem pa za vsako nadaljnje leto starosti po 20 Din več, od 51. leta (od 400 Din) dalje pa po 25 Din več, tako da znaša pristopnina pri starosti nad 54 do 55 let 500 Din.

Pristopnine se tudi lahko plačujejo v mesečnih obrokih, katerih višino določa odbor. Obroki se morajo plačevati vsak mesec najkasneje do 10. dne.

3. Posmrtnine.

1.) Za sedanje člane in tiste, kateri še pristopijo do 3. avgusta 1928. znaša podpora 3000 Din.

2.) Za tiste osebe pa, ki so pristopile po 31. avgustu 1928. je določena podpora takole:

- za prvega pol leta se ne plača nobena podpora, vrnejo se pa vplačane pristojbine, razen članarine;
- po preteku pol leta znaša podpora 1500 Din;
- po enem letu članstva 2000 Din;
- po dveh letih članstva 2500 Din;
- po treh letih članstva 3000 Din.

Odbor ima pravico pri nezgodah ali podobnem, dovoliti podporo, ako manjkajo do predpisanih rokov le kratke dobe.

Ako član umre in ni še popolnoma vplačal svojih pristojbin, se odtegnejo od posmrtnine.

4. Varnostni sklad.

Da se lahko zadosti členu 10. pravil in da blagajna ne pride več v zadrege pri večjih zaporednih smrtnih primerih, se ustanovi varnostni sklad, katerega odbor ne sme porabljati brez odobrenja obnema zboru. Posojila iz varnostnega sklada, namenjena za tekoče izdatke, se ne smatrajo kot poraba.

Iz mesečnih prispevkov tekočega leta se krijejo posmrtnine in upravni stroški. Preostanek iz mesečnih prispevkov se koncem leta preodkazuje varnostnemu skladu. Eventualni primanjkljaj se krije iz dodatnih prispevkov, ki jih predpiše odbor.

5. Izredne posmrtnine ali podpore.

Vsi na novo vstopivši člani, ne nad 45 let stari, in vsi sedanji člani, ne nad 60 let stari, lahko pridobe pravico, da se po njih smrti izplača svojcem poleg redne podpore še izredna podpora. Tisti člani, ki se za to prijavijo, bodo tvorili skupino B, članov «Samopomoči», medtem ko vsi drugi člani pripadajo skupini A. Člani skupine B. se morajo obvezati, da bodo poleg svojih rednih mesečnih prispevkov vsakokrat, kadar umre kak član te skupine, plačali še po 5 Din.

Izredna podpora znaša tolikokrat po 5 Din, kolikor bo prijavljenih članov v skupino B., primerno zaokroženo zaradi stalnosti in stroškov, kateri ne smejo znašati več kakor 10 %.

Sedanji člani «Samopomoči» se morajo prijaviti v skupino B. najkasneje do 31. avgusta 1928. Po preteku tega dne se niti sedanji niti novi člani, ki so starejši kot 45 let, pod nobenim pogojem ne bodo sprejemali v skupino B. Tudi bodo vsi člani, tako stari kot novi, ki se prijavijo šele po 31. avgustu 1928. v skupino B., pridobili pravico do izredne podpore šele pol leta po prijavi.

Za prijavo v skupino B. zadošča, če se z dopisnico sporoči odboru «Samopomoči»: Podpisani se prijavljam v skupino B. «Samopomoči» (navede ime, priimek in če mogoče še tudi člansko številko) ter sem obenem nakazal denar za 6 smrtnih primerov.

Prispevki v skupino B. se bodo plačevali v naprej, in sicer za 6 smrtnih primerov. Ko bodo prispevki porabljeni, se bo članstvo na to opozorilo, da vplača ponovno za 6 smrtnih primerov.

Za primer, da bi se ne prijavilo zadostno število članov (recimo vsaj 250), se skupina B. ne bo ustanovila in se bo vposlani denar dotičnim članom vpisal v dobro za redne mesečne prispevke.

Vsak član mora torej plačati, ko dobi navodila, pravila in položnice, članarino za leto 1928. 20 Din, za mesec junij pa mesečni prispevek 10 Din, kar naj se pošlje po možnosti vsaj za 3 mesece skupaj, to je za junij, julij in avgust (30 Din za člana). Razpošiljanje pravil se takoj prične, ko bodo dotiskana.

Na obnem zboru izvoljeni odbor:

1. Krapež Milko, urarski mojster, Ljubljana. 2. Rebek Josip, ključavničarski mojster, Ljubljana. 3. Bernik Ivan, mizarski mojster, Ljubljana. 4. Igljč Fran, krojaški mojster, Ljubljana. 5. Špeletič Stefan, slikarski mojster, Ljubljana. 6. Hribar Josip, krojaški mojster, Ljubljana. 7. Gjud Ivan, brivski mojster, Ljubljana. 8. Baraga Ludovik, mehanik, Ljubljana. 9. Petkovšek Anton, kovaški mojster, Dolenji Logatec. 10. Livio Edvard, sedlarski mojster, Sevnica. — **N a m e s t n i k i:** 1. Breskvar Ivan, ključavničarski mojster, Ljubljana. 2. Perdan Jernej, čevljarji mojster, Ljubljana. 3. Pogačnik Matija, knjigoveški mojster, Ljubljana. 4. Sifrer Matija, knjigoveški mojster, Ljubljana. 5. Palme Marija, damska krojačica, Ljubljana. 6. Češarek Alojzij, ključavničarski mojster, Ribnica. — **R a č u n s k a p r e g l e d n i k a:** 1. Vidmar Karel, pekovski mojster, Ljubljana. 2. Kassig Adalbert, krznarski mojster, Ljubljana. — **N a m e s t n i k:** Podkrajšek Matija, brivski mojster, Ljubljana.

Obrat z elektromotorjem na vrtilni tok.

(Piše —x.)

(Konec.)

Gospodarski učinek elektromotorjev se na srečo ne razlikuje dosti po teži, pač pa se pri majhni teži poslabša v znatni meri količnik dela, ki se v mnogih primerih ugotovi na komaj 50 %. Visok količnik dela je pri trofaznih motorjih odvisen od njihove hitrosti v teku. Brzo tekoči motorji v tem oziru mnogo bolj ekonomično delujejo nego motorji z nizkimi okretaji.

Dober učinek dela elektrarne kvarijo edino indukcijski motorji, ki s svojo polovično ali tretjinsko težo ali celo prazni tečejo. Neobteženi, prazno obratujoči motorji potrebujejo n. pr. za en amper koristno izrabljenega toka osem amperov slepe struje, katero števec ne šteje.

Ni torej umestno, da elektrarne z vsakojakimi omejitvami delajo odjemalcem motorskega toka težkoče glede priključitve motorjev s kratkostično kotvo. Ti motorji se napuščajo navadno s posebnim stikalom, ki mu pravimo stikalo na «zvezdo-trikot».

Velika zasluga motorjev s kratkostično kotvo je, da je njihov gospodarski učinek pri pičli obtežbi enako dovoljen kot pri polni teži, učinek dela je pa celo večji. Kratkostični motor se dá brez komplikacij, brez truda ustaviti in na novo pogoniti, kar o motorjih z drsalnimi obročki ne moremo trditi.

Kakor hitro posestnik kratkostičnega motorja opazi, koliko manj plača, ako pazi na zboljšanje gospodarskega učinka — ki lahko presega 10 % — ne bo nikdar pustil motorja, da teče prazen v zvezi na «trikot», temveč bo lastnemu žepu v prid stikalo obrnil na sklep «zvezda». Treba je samo odjemalca pri instalaciji motorja opozoriti ter mu na števcu ali amperometru pokazati manjšo porabo toka v primeru zveze v «zvezdo».

Strah elektrarne zaradi večjega sunka pri zagonu kratkostičnega motorja se ne dá popolnoma utemeljiti. Za potrebe poljedelstva ni boljšega elektromotorja kot je kratkostični motor; je izredno enostaven, obratuje ekonomično in ne zameri slabega ravnanja. Kratkostične motorje z najboljšimi svojstvi grade vse večje tvornice. Nekatere nemške tvornice grade v svrhu lažjega pogona, da sunek ni prester, posebne jermenice, ki pri zagonu motorja ne vzamejo teže takoj za seboj, ampak šele, ko se vzpne motor na okrog 80 % brzine, se konstrukcija vklopi in težo polagoma potegne. Pri nakupu motorja je na mestu, da se kupec posvetuje s strokovnjakom, ki mu bo gotovo nepristransko in dobro svetloval.

Iz organizacij.

Poročilo o rednem obnem zboru Zadruga urarjev, optikov, pasarjev in graverjev za ljubljansko oblast v Ljubljani. (Nadalj.) To postopanje, mislim, nikakor ni prestrogo in je za vse brez izjeme enako. Noben razsoden človek ne bo ugovarjal proti tej uvedbi, ki jo je določilo združno načelstvo. Red mora biti povsod. Zadruga je tako določila, ker je morala tako določiti, in jaz kot honoriran tajnik moram po sklepu zadruga delati, biti točen, red in vesten, kar gotovo tudi vi zahtevate od oseb, ki jih imate zaposlene. Pa tudi brez ozira na to hočem vršiti svoje dolžnosti redno in točno, kar bom delal toliko časa, dokler bom na mestu. Da bi imel svoje funkcije neredno in površno izvrševati, rajši odložim svoje posle. Članarina se mora in se bo plačevala, pa naj bo načelnik Peter ali Pavel, odbor ta ali oni in blagajnik kdorsibodi. Nihče od teh ni kriv tega. Priznam, da marsikateri član težko utrpi mesečno 12 Din, toda če se članarina redno in sproti plačuje, se vendar ne čuti toliko, kakor če jo mora plačati skupaj za vse leto nazaj. — K točkama 3. in 4., poročilo tajnika in blagajnika, se oglasi načelnik Zvezde obrtnih zadrug g. Rebek in izrazi zadovoljstvo nad izbranim poročilom tajnika. Prizna, da tako stvarnega, obširnega in zanimivega poročila še ni slišal doslej na nobenem obnem zboru in izreka priznanje in pohvalo združnemu tajniku. Preide na posamezne točke poročila, zlasti glede šušmarstva in šolske predizobrazbe vajencev ter poda v tem oziru svoje mnenje, kot ga more podati le izboren strokovnjak in priznani voditelj obrtništva. — T o č k a 5. Gospod Milan Košak, zlatar v Ljubljani, poroča kot računski preglednik, da je pregledal in podrobno proučil združno poslovanje v splošnem, tako pisarno, t. j. tajništvo, kakor blagajno ter našel vse v tako vzornem redu, da mora združnemu načelstvu, predvsem pa g. tajniku, izreči svoje priznanje. Prečita se poročilo drugega preglednika g. Fr. Čudna, urarja v Ljubljani, ki je bil nujno zadržan. Tudi to poročilo je enako onemu g. Košaka, na kar le-ta predlaga združnemu odboru absolutorij, ki je bil soglasno sprejet. — T o č k a 6. Proračun za leto 1928., sestavljen na odborovi seji dne 11. januarja 1928., se prečita in brez debate soglasno sprejme. Dohodki so predvideni s 14.096 Din, izdatki pa s 14.060 Din. Združna doklada ostane tudi v letu 1928. neizpremenjena, t. j. mesečno 12 Din, v kateri je všteta tudi naročnina za «Obrtni Vestnik» in članski prispevek za «Zvezo obrtnih zadrug». — T o č k a 7. G. načelnik poroča o stanju obrtne «Samopomoči» in naglašja, naj se člani ne ustrašijo precejšnjih smrtnih primerov tekom te zime, kar jim povzroča vplačila, ker se bo to kmalu poleglo. Vendar je pa za človekoljubna institucija za nas prepotrebna, dokaz temu so številna zahvalna pisma sorodnikov umrlih za izdatno pomoč v skrajni sili. — Po referatu zveznega načelnika g. Josipa Rebka se sprejme soglasno resolucija na Zanatsko banko v Beogradu za ustanovitev po-

družnice te banke za Slovenijo v Ljubljani in za znižanje obrestne mere za posojila. — Prečita se dopis Zadruga urarjev, zlatarjev itd. v Mariboru, ki zadeva udeležbo obeh zadrug na strokovno potovanje, oziroma ekskurzijo inozemskih urarskih in drugih tovarn. Sklene se, naj člani tekom dveh mesecev eventualno udeležbo pri zadrugi naznanijo, na kar bo zadruga nadaljnje ukrenila. — Vname se daljša debata zaradi šolske predizobrazbe vajencev pri sprejemu v učno dobo. Sklene se, naj se načelstvo drži dosedanjega običaja, da se smejo sprejemati v učno dobo le oni vajenci, ki so dovršili vsaj šest razredov osnovne šole z dobrim uspehom. Le v izrednih primerih in z ozirom na posebne okoliščine se sme preiti preko tega sklepa. — Gosp. Mihael Koren, zlatar v Trbovljah, poroča, da so mu znani primeri, ko je vajenec le vpisan pri dotičnem mojstru v učni dobi, se pa faktično obrta ne uči, ker je drugje zaposlen in je vpisan kot vajenec le zato, da dobi svoječasno učno izprievalo. Predlaga, da se taki primeri ne smejo dopustiti. Gospod načelnik se s tem umestnim poročilom popolnoma strinja in obljubi, da bo zadruga na to strogo pazila. Do sedaj pa takih primerov pri zadrugi ni bilo. — Po nasvetu g. načelnika se določi, da se članom naložene in vplačane redovne globe iztekuje izključno v zadrugi podporni fond in se v drug namen ne smejo porabiti. Sprejeto. — G. Rudolf Petrič, urar v Ribnici, poroča, da se je pojavil v njegovem kraju primer, da hodi neki urar od hiše do hiše popravljat ure. G. načelnik pripomni, da je zadruga proti temu in še drugim v takih primerih že nastopila in to tudi preprečila, če dotični nima obrtnega dovoljenja. — V pretres je prišlo vprašanje glede proslave 40letnice, odkar se je ustanovila bivša zadruga urarjev in optikov v Ljubljani. Določi se, naj se od kake posebne slavnosti v tem oziru odstopi in zadevo prepusti odbor, da eventualno skliče v ta namen in spomin kak slavnosten občni zbor. G. načelnik se zahvali zborovalcem za častno udeležbo, pomiluje pa, da se polovica članov občnega zbora ni udeležila. Ne zahteva, da bi se člani preveč žrtvovali za zadrugo, ali vsaj enkrat v letu bi se pa lahko vsakdo odzval, kar bi bila tudi njegova moralna dolžnost. Pozivlja članke k složnosti in novemu delu v bodočem združnem letu ter zaključi lepo uspeli občni zbor ob pol 6. uri zvečer.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi tvrdka

JOS. ROJINA
LJUBLJANA

Razno.

Naznanilo. Kakor vsako leto tako bom tudi letos priredil specialni zasebni tečaj za čevljarje. Interesente prosim, da se pravočasno prijavijo. Otvoritev tečaja bo 3. julija t. l. — Vodja tečaja Josip Steina, Ljubljana.

Podjetjem, ki zaposlujejo inozemce, ter inozemcem se javlja, da je vlagati vse prošnje za zaposlenje inozemcev pri Inspekciji dela, ker je le ta urad kompetenten za reševanje predmetnih prošenj.

Znižanje obrestne mere v Sloveniji. Društvo bančnih zavodov v Ljubljani je na svoji zadnji seji sklenilo, da se zniža obrestna mera za vezane vloge od 7 % na 6½ %, obrestna mera za nevezane vloge in tekoče račune pa ostane še nadalje 5 %. Znižanje obrestne mere velja za nove vloge že od dne 1. junija t. l., za stare vloge pa od dne 1. julija t. l.

Čevljarški kongres. Dne 5., 6. in 7. junija t. l. se vrši v Beogradu kongres čevljarjev iz vseh delov naše države, na katerem se bo razpravljalo o težavah čevljarške stroke, nastalih zaradi občutne konkurence zunanje čevljarške industrije.

Čevljarška zadruga v Ljubljani naznanja interesentom, da se vrši pomočniška preizkušnja dne 10. junija t. l. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 6. junija t. l. v zadrugi pisarni, Hrenova ulica št. 4. — Načelstvo.

Štajerska trgovska in obrtna zveza «Hagebund» v Gradeu poseti kolektivno letošnji velesejem. Trgovska in obrtna Zveza «Hagebund» v Gradeu je sporočila upravi Ljubljanskega velesejma, da priredi skupni izlet svojih članov na velesejem.

Prihod je predviden dne 9. junija z avtomobili, o čemur bomo vsekakor točneje poročali. Dne 10. junija se vrši ogled velesejma pod vodstvom, katerega naj bi se udeležilo tudi čim več ljubljanskih trgovcev in obrtnikov. Ta poset bo velikega pomena za navezovanje prijateljskih in trgovskih stikov z avstrijskimi gospodarskimi krogi.

Izenačenje obrtne zakonodaje. Ministrstvo za trgovino in industrijo je pripravilo predlog obrtne zakonodaje, s katerim naj se izenači obrtna zakonodaja za vse dele naše države. Predlog se baje predloži Narodni skupščini tekom letošnjega jesenskega zasedanja, prej pa ga pošlje ministrstvo še vsem zbornicam, da se o njem izjavijo.

Tekstilna razstava v Skoplju se vrši od 24. maja do 10. junija 1928. Posetnikom razstave je dovoljen 50 % ni popust pri prevozu po državnih železnicah od 20. maja do 10. junija 1928. V to svrhu je kupiti pri odhodu do Skoplja celo karto, ki velja potem s potrdilom o obisku razstave za brezplačno povratno vožnjo.

Pošiljanje denarja v inozemstvo potom poštne hranilnice. Od 1. maja t. l. dalje se lahko pošilja denar (do 3000 Din mesečno) v inozemstvo potom poštne hranilnice direktno in brez vsakih formalnosti. Lastniki čekovnih računov pri poštni hranilnici naročajo virmanska nakazila in izplačila v gotovini z «nalogi za izplačilo» (obrazec št. 110) za Madjarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in Italijo. (Za Madjarsko so zaenkrat dovoljena samo virmanska nakazila.) Za ostale države v Evropi se bodo nalogi izvrševali preko Italije ali Švice. Na isti način se denar lahko nakazuje potom poštne hranilnice tudi v Zedinjene države Severne Amerike in Kanado. Za take naloge (za virmane in izplačilo v inozemstvo) do 3000 Din mesečno ni treba nobenega specialnega dovoljenja od generalnega inspektorata ministrstva financ. Čekovni račun pri poštni hranilnici si lahko otvori vsaka fizična in pravna oseba ali ustanova. Navodila in pojasnila dajejo brezplačno generalna direkcija poštne hranilnice v Beogradu in njene podružnice v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju.

Obrtna higiena silno napreduje n. pr. v Avstriji, kjer se zavedajo velike narodno-gospodarske škode, ki jo povzroči bolezen delavca. V nekaterih krajih so vpeljali za vsakega delavca «zdravniško karto», ki je slična naši delavski knjižici in ki jo mora imeti delavec vedno pri sebi. Tudi pri nas se je zadnja leta v pogledu obrtne higiene storilo že marsikaj koristnega, a koliko več uspehov bi dosegli, ko bi se vsak posameznik dovolj zanimal za napredek higiene v obrti. — Kako važno je to vprašanje za delavca kakor tudi za delodajalca, kaže poseben oddelek na Stalni higienski razstavi na velesejmu v Ljubljani.

Carine prost uvoz obrtniških strojev. Minister za finance je na podstavi člena 23. v predlogu zakona o obci carinski tarifi v svrhu preprečenja eventualnih zlorab z blagom, ki je oproščeno carine, odredil sledeče: Poleg ostalih pogojev, ki se morajo izpolniti po razpisih C. br. 29.572/25 in C. br. 3920/26, je treba izpolniti tudi pogoj, da je prispelo blago neposredno na ime onega, ki ima pravico do oprostite, ne pa na ime drugega, ki bi potem s prenosom tovarnega lista prenesel blago na osebo, ki ima pravico do oprostite. Da se ta pogoj izpolni, mora biti v odločbi generalne direkcije carin izrečno povedano, da velja dotična opro-

stitev, če predloži prosilec ob ocarinitvi originalni tovarni list, po katerem je prispelo blago neposredno na njegovo ime; če pa ga ne predloži, izgubi odločba generalne direkcije carin veljavo. Deklaracije z zahtevo za oprostitev na podstavi odločbe generalne direkcije carin, ki jim ni priložen originalni tovarni list, se ne sprejmejo v delo, marveč se morajo vrniti predlagatelju z označbo, zakaj se odklanjajo.

Reforma obrtnega reda na Češkoslovaškem. Z reformo obrtnega reda na Češkoslovaškem se dalje časa peča poseben odsek državnega obrtnega sveta. Delo je že precej napredovalo. Odsek je razdelil obrti v štiri skupine (do sedaj so bile le tri skupine), in sicer v proste obrte, v rokodelske obrte, v trgovske obrte, ki so vezani na usposobljenostni dokaz, in na koncesionirane obrte. Nadalje je sestavil seznam rokodelskih obrtov. Med te je uvrstil 62 obrtov, dočim jih pozna sedanji obrtni red samo 53. Delo odseka uspešno napreduje. Interesenti žele, da se reforma obrtnega reda uveljavi vsaj prihodnje leto.

Koliko uvozne carine smo plačali leta 1927. Po statistiki, ki jo je ravnokar izdala generalna direkcija carin, se je v letu 1927. ubralo na skupnih uvoznih carinskih dohodkih Din 1621.6 milijona namram 1654.9 milijona v letu 1926., a 1579.1 milijona v letu 1925., 1150.4 v letu 1924. in 1079 milijonov dinarjev v letu 1923. Od pobrane uvozne carine je lani odpadlo (v oklepajih podatki za leto 1926. in 1925.): na carinarnico v Beogradu 371.2 (395.9, 409.1) milijona dinarjev, na carinarnico v Zagrebu 321.7 (347.3, 338.9), na carinarnico v Ljubljani 138 (136.5, 121), na carinarnico v Mariboru 119.8 (112.8, 95.8), na carinarnico v Novem Sadu 93.4 (88, 87.3), na carinarnico v Subotici 82.4 (73.9, 71.8), na carinarnico v Sarajevu 61.6 (57.9, 68.5), na carinarnico v Skoplju 55.3 (67.6, 62.4), na carinarnico na Sušaku 36.6 (29.6, 23.6) itd. Iz gornjega je razvidno, da se stalno dvigajo carinski dohodki carinarnic v Ljubljani, Mariboru in zlasti pa carinarnice na Sušaku, dočim kažejo dohodki carinarnic v Beogradu, Zagrebu in Skoplju nazadujočo tendenco.

Oblastna zadruga slaščičarjev, medicinarjev in izdelovalcev kandičev v Ljubljani bo imela svoj redni letni občni zbor dne 4. junija 1928. ob 14. uri v prostorih hotela «Štrukelj» v Ljubljani, Kolodvorska ulica. Člani se pozivajo k polnoštevilni udeležbi.

Naš premog. Po poročilih ministrstva za šume in rudnike so nakopali v Jugoslaviji v letu 1927. 4.746.219 ton premoga, to je za 1.850.000 več kot so ga nakopali leta 1913. v vseh sedanjih sestavnih pokrajinah Jugoslavije. Produkcija se razdeli tako le: Slovenija 1.912.154 ton, Bosna in Hercegovina 1.148.640 ton, Srbija 932.813 ton, Hrvatska in Slavonija 537.348 ton, Dalmacija 215.258 ton. Trboveljska premogokopna družba je nakopala lani 1 milijon 635.000 ton, torej nad tretjino vse jugoslovanske premogovne produkcije in nad štiri petine vse produkcije v Sloveniji. Državni premogovniki so dali 1.300.000 ton; ostalih 1.800.000 ton pride na manjše zasebne rudnike. Poleg lastne premogovne produkcije pride za Jugoslavijo v poštev tudi uvoz premoga iz Ogrske, Poljske, Češkoslovaške in Anglije.

Naročajte „Obrtni Vestnik“

Vsem obrtnikom in prijateljem!

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je ob priliki svojega 25letnega obstoja izdala in založila

Spominsko knjigo

v kateri je očrtan zgodovinski razvoj slovenskega obrtništva v minulem četrtstoletju. Knjiga prinaša tudi za vsakega obrtnika potrebne poučne članke in lepe slike v bakrotisku zadrughih načelstev, odborov obrtnih društev in odličnih obrtniških strokovnjakov.

Naš obrtnik naj pokaže svojo zavednost s tem, da ta knjiga ne bo manjkala v nobeni obrtniški hiši!

Pogrešati je ne smemo tudi v nobeni gospodarski korporaciji, zavodu in podjetju!

Knjiga je zrcalo velikega dela, ki ga je doprineslo slovensko obrtništvo v zadnjih 25 letih, je — njegov ponos in spodbuda za bodoči razvoj našega gospodarstva.

Okusno izdelana, v platno vezana stane **40 Din**, s poštnino **44 Din**.

Vabimo vse obrtnike in prijatelje, da si jo naroče po spodnji dopisnici, ki naj jo izstrižejo in odpošljejo na označeni naslov.

* * *

Zveza obrtnih zadrug priredi tudi veliko

efektno loterijo

z bogatimi dobitki. — **Srečka stane 3 Din.**

Glavni dobitek avto, konj s popolno opremo in vozom, radio-aparat, en vagon premoga itd.

Naročajte jih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka

Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo,
Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skoplje, Veliki Bečkerek

Prevzema zavarovanja vseh vrst
Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

L. Mikuš
tvornica dežnikov
Ljubljana
Mestni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal
in šip. Kompletne opreme za gostilne,
restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.

Stavbno in umetno steklarstvo.

LJUBLJANA
Dunajska cesta 10
Telefon 2478Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—Skupne rezerve: okrog
Din 10,000.000.—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Podružnice in agencije:

Brezice Črnomelj Kranj Maribor Novi Sad Prevalje Rakek Slovenj Trst
Celje Gorica Logatec Metković Novo mesto Ptuj Sarajevo gradec SplitBrzovjavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503
in 2504Priporoča se za vse
bančne posle

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in in-
dustrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.
Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše,
vezane vloge po dogovoru primerno višje.

Telefon št. 2016. USTANOVljENO LETA 1889. Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov
dinarjev. ★ Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov
kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obrestii, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Ph. Mr. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jelenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurški in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblastveno koncesionirana oddaja strupov. Poštne pošiljave obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon št. 2115.

Priznana solidne cene!

Priznana solidna cene!

Vedno zadnje novosti

damskih klobukov

priporoča modni salon

IDA ŠKOF-WANEK naslednici

LJUBLJANA, Pod Trančo št. 2.

Žalno klobuki vedno v zalogi. — Preoblikovanje in popravila se točno in ceno izvršujejo.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopu)

Brzovjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

UGO GRABER

elektrotehnične potrebščine na veliko
ZAGREB, TRG KRALJA PETRA 4^B

Brzovjavke:
ORION ZAGREB
Telefon:
INTERURB. 17-10